

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ
ДЛЯ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ
СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ УКРАЇНИ

ДБН 363-92

ВИДАННЯ ОФІЦІЙНЕ

Київ 1992

УДК 728.2-05

ДБН 363-92. Житлові будини для осіб похилого віку сільської місцевості України /Мінінвестбуд України. - К.: УкрНДІПроци-вільсільбуд Міністерства інвестицій і будівництва України, 1992.

РОЗРОБЛЕНІ УкрНДІПротивільсільбудом доктор арх. З.В.Моїсеєнко, керівник теми, Т.М.Штейнгель за участю О.І.Майбороди), Управлінням житлово-цивільного будівництва Держбуду України (М.М.Кучерук).

СХВАЛЕНІ НТР Держбуду України.

ПОГОДЖЕНІ Міністерством соціального забезпечення України, Міністерством охорони здоров'я України, Управлінням пожежної охорони МВС України.

ВНЕСЕНІ УкрНДІПротивільсільбудом.

ПІДГОТОВЛЕНІ ДО СТВЕРДЖЕННЯ Управлінням житлово-цивільного будівництва Держбуду України (канд. арх. Л.Х.Муляр).

При користуванні нормативним документом слід враховувати затверджені зміни будівельних норм і правил та державних стандартів.

Видання офіційне

Мінінвестбуд України

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ ДЛЯ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ
СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ УКРАЇНИ
ДБН 363-92

*

Издание официальное

Мининвестстрой Украины

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ

ЖИЛЫЕ ДОМА ДЛЯ ЛИЦ ПРЕКЛОННОГО ВОЗРАСТА
СЕЛЬСКОЙ МЕСТНОСТИ УКРАИНЫ
РСН 363-92

Державний комітет	Державні будівельні норми	ДБН 363-92	
у справах архітектури			
будівництва та охоро-	Житлові будинки	Вводяться	
ни історичного сере-	для осіб похилого віку	вперше	
довища України	сільської місцевості		
(Держбуд України)	України		

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці норми поширюються на проектування квартирних будинків різних типів, будинків-інтернатів та ін. установ, призначених для постійного та сезонного перебування престарілих жителів сільської місцевості України та ветеранів сільськогосподарського виробництва - одинаків та сімейних.

Норми поширюються як на нове будівництво, так і на розширення, реконструкцію та переобладнання існуючих споруд.

Норми не поширюються на проектування будинків спеціалізованого призначення (для розселення інвалідів на кріслах-колясках, психоневрологічних хворих, глухонімих, незрячих та ін.).

1.2. Норми обов'язкові для всіх організацій, незалежно від відомчої підпорядкованості, що виконують проектні й будівельні роботи, а також для замовників проектів та інстанцій, що їх погоджують та стверджують.

1.3. При розробці проектної документації необхідно керуватись законодавчими та нормативними актами України: будівельними, архітектурно-планувальними, санітарними, протипожежними нормами і правилами, переліками, вимогами щодо охорони навколишнього природного середовища, що діють на території України, а також цими нормами.

1.4. Будівництво житлових будинків, інтернатів та інших установ для престарілих може вестися як за типовими, так і за індивідуальними проектами, що затверджені належним чином.

Внесені Українським	Затверджені наказом	Строк введення	
науково-дослідним	Держбуду України	в дію	
і проектним інститу-	від 2 березня 1992р.	1 березня 1992р.	
том цивільного	N 27		
сільського будів-			
ництва			
(УкрНДІПрогивіль-			
сільбуд)			

1.5. Склад та зміст, порядок розробки, погодження та ствердження проектів житла для громадян похилого віку визначаються інструкціями по складанню проектів житлових та громадських будинків.

Примітки. 1. Проектно-кошторисна документація на будівництво господарським засобом об'єктів з будівельним обсягом до 600 м3 для громадян похилого віку може розроблятися, за згодою із замовником, у скороченому обсязі.

2. Заходи щодо цивільної оборони розробляються згідно з діючими нормами та правилами за спеціальним завданням.

1.6. Положення, що не обумовлені цими нормами, приймаються згідно з завданням на проектування, погодженим належним чином.

1.7. Перелік термінів та скорочень, що використані у ДБН, наведено у довідковому додатку 1.

1.8. Правила підрахунку площі, об'ємів та кількості поверхів, а також перелік необхідних техніко-економічних показників наведено в обов'язковому додатку 2.

стр.2 ДБН 363-92

2. РОЗМІЩЕННЯ БУДИНКІВ, ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ

2.1. Розміщення будинків для престарілих визначається проектно-планувальною документацією відповідно до містобудівельних, протипожежних і санітарних вимог, що поширюються на будівництво сільського житла та громадських будівель.

2.2. Будинки для престарілих не слід розміщувати поблизу санітарно-захисних зон промислових, сільськогосподарських та інших об'єктів народного господарства, що забруднюють повітря та землю, біля магістралей з інтенсивним рухом транспорту, біля звалищ, а також на ділянках, що піддаються дії сильних вітрів.

2.3. Будинки-інтернати допускається розміщувати в окремих будинках на ділянках санаторіїв-профілакторіїв, лікарень, поліклінік, амбулаторій та ФАП.

2.4. Будинки-інтернати для престарілих слід розміщувати на території з рівнем зовнішнього шуму не більше 40 дБа.

2.5. Для будівництва будинків для престарілих рекомендується виділяти рівну, незаболочену ділянку з ухилом у межах 5%.

При ухилах 5-10 % розміщувати будинки слід на вирівняних терасах.

2.6. При будівництві на пагорбах і в гірській місцевості при відсутності пологих ділянок будинки-інтернати можна, як виняток, розміщувати на ділянках з ухилом більшим 10%. При цьому доріжки

та тротуари повинні бути пологими, з ухилом не більше 5%.

2.7. Розміри ділянок індивідуального користування біля квартирних будинків для престарілих визначаються згідно з земельним законодавством та завданням.

2.8. Біля багатоквартирних будинків змішаного типу, поряд з іншим, слід передбачати майданчики для відпочинку престарілих на відстані не більше 20 м від входу в будинок.

2.9. Розміри земельних ділянок для будинків-інтернатів слід приймати згідно з табл.71, але не менше 0,15 га.

2.10. Відстань між будинками та спорудами на ділянках будинків для престарілих слід приймати відповідно до ДБН з планування, забудови та благоустрою сільських населених пунктів України, ДБН з проектування житлових будинків та цих норм.

2.11. Відстань від червоної лінії до будинків для престарілих слід приймати згідно з табл. 2 за умови виконання вимог п. 2.4.

2.12. Якщо для забезпечення необхідної інсоляції не потребується інших розривів, відстань між будинками та спорудами інтернатів повинна бути не менша:

між поздовжніми сторонами двох спальних корпусів, а також торцями, що мають вікна із спальних приміщень	двох висот найвищого будинку, та не менше протипожежних
між торцями двох спальних корпусів, що не мають вікон із спальних приміщень	за протипожежними нормами
від спальних корпусів до надвірних вбиралень	25 м, але не більше 40 м
від спальних корпусів до трансформаторної підстанції	25 м
від спальних корпусів та харчових блоків до сміттєспальняльних печей	30 м стр.3 ДБН 363-92
від їдальні до надвірних вбиралень	50 м

2.13. Мінімальна відстань від спальних корпусів будинків-інтернатів до господарських будівель для худоби та птахів, гноєсховищ, вигулу - 25 м.

2.14. Перед головним входом в будинок-інтернат слід передбачати майданчик для відвідувачів із розрахунку 0,5 м² на одного мешканця, але не менше 10 м².

2.15. Майданчики та споруди для кліматотерапії, фізичної культури та ін. слід передбачати згідно з завданням на проектування.

2.16. Шляхи руху престарілих у зону відпочинку не повинні перетинатись із проїздами для автотранспорту; проїзди та підходи до будинку повинні мати тверде покриття; доріжки та тротуари слід передбачати з твердим не слизьким покриттям; не допускається покривати доріжки піском, щебіркою або гравієм. Зовнішні сходи, в тому числі біля входу в будинок, повинні мати висоту сходинок 0,12-0,14 м, ширину проступів - 0,30-0,34 м; число сходинок в марші має бути не менше трьох і не більше десяти.

Т а б л и ц я 1

Будинки для престарілих	Місткість, осіб	Мінімальний розмір ділянки, га/особу
Будинки з елементами обслуговування	5 - 15	0,02
Будинки-інтернати загального типу:		
з первинним обслуговуванням	5 - 10	0,025
з обмеженим об- слуговуванням	5 - 20	0,023
з ровиненим об- слуговуванням	15 - 50	0,02

Примітка. Нормативом не враховано площу ділянки для ведення підсобного господарства, що визначається завданням на проектування.

Т а б л и ц я 2

Тип будинку	Відстань від червоної лінії, м	
	магістральних вулиць	внутріселищних вулиць
Квартирні будинки	12	6
Будинки з елементами обслуговування	12	6
Будинки-інтернати (житлові корпуси)	30	12

стр.4 ДБН 363-92

Зовнішні сходи (або їх частини) і майданчики біля входів у будинки висотою від рівня тротуару більше 0,45 м повинні мати огорожу.

2.17. Ухил пандусів на шляхах руху престарілих має бути не більше 1:12. Мінімальну ширину пандусу слід приймати 100 см.

Пандус повинен мати з обох боків огорожу з двома поручнями, що розміщуються на висоті 70 і 90 см та бортом висотою не менше 5 см від краю пандуса.

Довжина огорожі біля пандусу повинна бути більшою, ніж довжина пандусу, з обох його боків не менше, ніж на 0,3 м. Кінці поручнів повинні відгинатись донизу.

2.18. Пандус, що розміщується вздовж сходів або відкосів, повинен мати суцільну сітчасту огорожу від рівня борту до нижнього поручня.

2.19. Слід передбачати заходи для відводу дощових і весняних вод з ділянок будинків для престарілих.

2.20. Ділянки будинків-інтернатів повинні мати огорожу. Вигляд огорожі та її висоту слід передбачати відповідно до вказівок по проектуванню огорож, майданчиків та ділянок підприємств, будівель і споруд.

2.21. Головні проїзди для автотранспорту, в тому числі для пожежних машин, під'їзди до господарської зони та майданчики для сміттєзбірників повинні мати тверде покриття.

2.22. Господарський майданчик повинен мати удосконалене полегшене покриття і розміщуватись біля входів у приміщення кухні та пральні (господарського блоку). Не допускається прилягання гос-

подарських майданчиків до майданчиків для відпочинку та фізкультури, а також розміщення їх під вікнами спалень.

2.23. Завантаження приміщень громадського призначення слід здійснювати з ділянок (переважно – торців) будинків, що не мають вікон із спалень.

2.24. Майданчики сміттєзбірників слід влаштовувати з боку глухих торців будинків. Ці майданчики повинні прилягати до проїздів, мати ухил 1% вбік проїжджої частини, вирішуватись у вигляді кимшени та бути ізольованими від майданчиків інших типів цегляною або бетонною стіною та (або) щільною живою огорожею.

2.25. Озеленення (включаючи садок) повинно займати не менше 50% території. Дерев висаджуються з таким розрахунком, щоб не заважати проїзду пожежних автомобілів.

При будівництві нових будинків необхідно, по можливості, зберігати існуючі зелені насадження.

2.26. По вільному від забудови периметру ділянки влаштовується зелена захисна смуга завширшки до 10 м.

2.27. Віля в'їзду на ділянку будинку-інтернату слід передбачати стооянку не менше, на два автомобіля.

3. ОСВІТЛЕНІСТЬ ТА ІНСОЛЯЦІЯ

3.1. Вибір типів будинків для престарілих та розміщення їх на ділянці слід провадити в залежності від містобудівної ситуації з додержанням умов інсоляції.

3.2. Природне і штучне освітлення приміщень будинків для престарілих слід проектувати згідно з діючими будівельними та санітарними нормами з проектування природного та штучного освітлення.

3.3. Для загальнооздоровчої дії безперервне сонячне опромінювання житлових (спалень) та загальних кімнат, майданчиків відпочинку з 22 березня по 22 вересня повинно бути не менше 3 годин на день.

Орієнтація вікон житлових кімнат у всіх кліматичних районах не допускається в межах сектора горизонту від 280 до 80 градусів,
стр.5 ДБН 363-92

а в III і IV кліматичних районах також їдалень, загальних кімнат і кухонь – від 200 до 290 градусів.

Для обмеження зайвого теплового впливу на майданчиках відпочинку влітку половина їх території затінюється.

Примітка. В умовах забудови, що склалася, допускається одноразове переривання інсоляції за умови збільшення загального часу інсоляції протягом дня на 0,5 години.

3.4. Оптимальна орієнтація вікон приміщень наведена в табл. 3.

3.5. Приміщення будинків для престарілих повинні мати безпосереднє природне освітлення.

Освітлення другим або штучним світлом допускається:

- у туалетах, суміщених санітарних вузлах, ванних та душових;
- у приміщеннях їдалень – буфетних, вмивальних, приміщеннях для миття посуду, нарізання хліба, коморах;
- у коморі для чистої білизни при наявності в будинку кімнати кастелянши;
- у приміщеннях, що дозволяється розмішувати у підвалах;
- у квартирних будинках – у передпокоях.

3.6. Глибина житлових кімнат та лікувально-діагностичних приміщень при природному освітленні їх з одного боку має бути не більше 6 м. Співвідношення глибини до ширини спалень і лікувально-діагностичних приміщень повинно бути не більше 1,8.

3.7. Коридори в будинках-інтернатах довжиною більше 10 м повинні мати природне освітлення через вікна в торцевих стінах будинків і світлових кишнях коридорів або світлові ліхтарі.

Приміщення	Місцезнаходження будинків, північної широти	
	північніше 45 град.	південніше 45 град.
Загальна кімната, палати ізолятора	П, ПС, С, ПнЗ*	П, С
Спальні, веранди загального користу- вання	С, ПС, ПнЗ**	С, П, ПнС** ПнЗ**
Кухня, заготовоч- ний та доготовоч- ний цехи	Пн, ПнС, С*	Пн, ПнС

* Допускається

** Допускається орієнтація вікон житлових кімнат (спалень), загальна кількість місць у котрих складає не більше 10% місткості будинку-інтернату.

3.8. Відстань між двома світловими кишенями має бути не більше 16 м. Ширина світлової кишені повинна бути не менше половини її глибини (не враховуючи ширини прилеглого коридору). Крізь світлову кишеню, що нею може бути сходова клітка, допускається освітлювати коридори довжиною до 12 м, що розміщується по обидва її боки.

3.9. Розрахункова площа вікон в основних функціональних приміщеннях має бути не менше 1:8 (рекомендується - 1:5,5) від площі підлоги; у вестибюлях, на сходах - не менше 1:12.

стр.6 ДБН 363-92

Примітка. За розрахункову площу освітлювального отвору приймається площа отвору вікна або заскленої частини дверей із зовнішнього боку, за винятком площі віконної рами.

4. ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ

Загальні вимоги

4.1. Для розселення престарілих рекомендуються будинки різної об'ємно-планувальної структури: одноквартирні та блоковані садибного типу, багатоквартирні різних типів із квартирами для престарілих, будинки з елементами обслуговування і будинки-інтернати загального типу, в т.ч. - сезонні (обов'язковий додаток 3).

4.2. У будинках для престарілих усіх типів висота приміщень від підлоги до стелі приймається: не менше 3м - в житлових, медичних і загального користування; не менше 2,7 м - в підсобних; не менше 2,5 м - в усіх приміщеннях будинків, що пристосовані під житло для престарілих. Приміщення загального користування-вестибюлі, ідальні, загальні кімнати, зали та ін., можуть бути двосвітними.

4.3. Висота приміщень гарячих цехів та мийних не повинна бути менше висоти суміжних з ними залів.

Висоту складських приміщень у підвалах будинків-інтернатів та будинків з елементами обслуговування слід приймати не менше 2,2 м до низу конструкцій перекриття, що виступають.

4.4. Довжина будівель і кількість поверхів визначаються проектом забудови. В сейсмічних районах при визначенні довжини та кількості поверхів будівель необхідно виконувати вимоги СНиП 11-7-81, СНиП 2.07.01-89 та СН [429-71](#).

4.5. Будинки для престарілих слід проектувати, як правило, одноповерховими.

Допускається проектувати будівлі будинків-інтернатів дво-триповерховими для такого рельєфу місцевості, який дозволяє влаштувати виходи безпосередньо з першого та другого поверхів на

рівнях планувальних позначок землі.

4.6. Перепади висот, що необхідно долати престарілим без підйомно-транспортних пристроїв, на шляхах руху до їдальні, медичних приміщень та виходу з будівлі не повинні перевищувати 1,5 м.

Кількість сходинок в одному марші сходів або на перепаді рівнів повинна бути не менше 3 і не більше 10.

Марші сходів та площадки повинні мати огорожі з поручнями, а також додаткові настінні поручні.

Настінні поручні необхідно розміщувати також вздовж однієї із стін коридорів. Висота поручнів від рівня підлоги – 0,9 м.

4.8. Будинки-інтернати для престарілих висотою у два поверхи допускається обладнувати одним лікарняним ліфтом (без влаштування пасажирського ліфта та вантажного підйомника).

4.9. Пристосування будівель висотою в три або більше надземних поверхів для розміщення в них будинків-інтернатів допускається тільки при відповідному обґрунтуванні, за умови забезпечення їх необхідними підйомно-транспортними засобами згідно з нормами для лікувальних закладів.

4.10. Розміщення входів і під'їздів під вікнами спалень не допускається.

4.11. Вхід у будинок слід організувати через засклену веранду або тамбур глибиною не менше 1,5 м та шириною не менше 2,2 м (в одноквартирних будинках – 1,5 x 1,5 м).

Решітки в підлозі тамбуру або перед ним повинні бути без вистр.7 ДБН 363-92

ступів.

4.12. Двері в будинках для престарілих не повинні мати порогів. Якщо пороги необхідні, їх висота не повинна перевищувати 25 мм.

4.13. Застосування дверей на хитних завісах і дверей-вертушок на шляхах руху престарілих забороняється.

4.14. Двері санітарних вузлів усіх типів повинні відкриватися назовні та мати клямки, що можуть відкриватися із зовнішнього боку.

4.15. Вікна основних приміщень (окрім нижнього ряду в дво-світних приміщеннях) повинні відкриватися на всю висоту.

Для провітрювання приміщень слід передбачати кватирки або фрамуги розміром не менше 1/6 – 1/8 частини площі вікна.

4.16. У загальних кімнатах, їдальнях та інших приміщеннях загального користування не менше 50% вікон повинні обладнуватися верхніми фрамугами. Висота розташування затворів фрамуг і кватирок в приміщеннях для престарілих не повинна перевищувати 1,6 м.

4.17. Коридори не повинні мати звужень або виступаючих елементів. Коридори в спальних корпусах, що проектується для III та IV кліматичних районів, повинні мати наскрізне провітрювання.

4.18. В будинках для престарілих необхідно передбачати додаткові зручності, що забезпечують вільну орієнтацію та рух, а також спеціальні пристрої, які б запобігали падінням, ударам опікам та ін.

4.19. Ширина приміщень повинна бути не менша, ніж наведена у табл. 4.

4.20. Стіни виробничих і складських приміщень повинні бути облицьовані або пофарбовані на висоту 1,8 м (коридорів – на висоту 1,5 м) вологостійкими матеріалами, що допускають систематичне очищення та миття водою.

4.21. В місцях установки санітарно-технічних приладів та обладнання, експлуатація котрих пов'язана з можливістю зволоження стін та перегородок, необхідно передбачати обробку стін та перегородок вологостійкими матеріалами на висоту 1,6 м та ширину, що дорівнює ширині приладів та пристроїв, додлаючи 30 см з кожного боку.

4.22. Обробка стін і стель приміщень тривалого перебування престарілих і персоналу повинна бути повітропроникною та матовою.

4.23. Підлоги та стіни приміщень закладів для престарілих повинні бути гладкими та мати оздоблення, що дозволяє вологе прибирання з застосуванням дезінфікуючих засобів. При цьому покриття підлог та сходів повинно бути не слизьким.

Приміщення	Найменша ширина, м	
	у будинках квартирної типу	у БІ та БЕО
Житлові кімнати	2,7	2,4
Кухні	2,2	за технологічними вимогами
Передпокої	1,6	при спальнях - 0,85 при ізоляторі - 1,6
Коридори на шляхах руху престарілих	1,1	1,4
Галереї	1,2	1,2
Марші сходів	1,2	1,2

В спальнях і загальних імнатах рекомендується застосовувати ковровілінове покриття, що передбачає прибирання пиломосом. Застос-
стр.8 ДБН 363-92

совувати ліноліум в житлових приміщеннях для престарілих не до-
зволяється.

4.24. В ванних кімнатах, вбиральнях, душових і санвузлах під-
лога повинна мати ухил для відводу води. Рівень підлоги в сані-
тарних вузлах повинен бути на 2 см нижче, ніж у сусідніх примі-
щеннях.

4.25. У житлах для престарілих слід робити суміщені санвузли, а
убиральні - обов'язково з вмивальником (при двох та більше уніта-
зах - в шлюзі).

4.26. У будинках для престарілих всіх типів слід проектувати
спальні на одну та дві особи. Мінімальна площа спальні на одну
особу - 10 м², на дві - 12 м².

Мінімальна площа житлової кімнати в однокімнатній квартирі -
18 м².

Житлові кімнати повинні бути не прохідними.

4.27. У підвальному та цокольному поверхах допускається розмі-
щувати складські (за винятком комор сухих продуктів), технічні
(вентиляційні камери, щитові, теплові пункти, водомірні вузли)
та побутові (стерилізаційні для суден і клейонок, комори для
зберігання сезонної одежі та взуття, гардеробні та душові для
персоналу) приміщення; якщо є природне освітлення - побутові
приміщення персоналу, ремонтні майстерні, пральні, приміщення
тимчасового зберігання трупів.

4.28. Часткове (до 30%) заглиблення підлоги першого поверху
допускається лише при значному ухилі поверхні ділянки забудови,
але не більше ніж на 0,5 м від рівня планувальної позначки землі.

У заглибленій частині першого поверху, а в умовах реконструк-
ції - у цокольному поверсі, підлога якого розташована нижче пла-
нувальної позначки тротуару не більше, ніж на 0,5 м, допускається
розміщувати усі приміщення, крім житлових і загальних кімнат,
ізолятора, кабінету лікаря та процедурної.

4.29. У будинках з обслуговуванням усіх типів рекомендується
влаштовувати додаткові комори для зберігання сезонних речей пло-
щею до 3 м² на людину в цокольних, підвальних і мансардних по-
верхах.

4.30. Бойлерні з насосними установками, виробничі приміщення
їдалень, обідні зали їдалень місткістю більш 20 осіб, шахти і
машинні відділи ліфтів, ремонтні майстерні, холодильні камери з
машинними відділеннями, венткамери, компресорні, приміщення для
тимчасового зберігання трупів і т.п. не допускається розміщувати
суміжно зі спальними та загальними кімнатами, кабінетами лікарів,
лікувально-діагностичними кабінетами, а також над і під ними.

Не допускається кріплення санітарних пристроїв і трубопроводів
безпосередньо до стін та перегородок, що огорожують житлові
кімнати для престарілих (за винятком встановлення вмивальників
безпосередньо в житлових кімнатах).

Будинки квартирної типу

4.31. При проектуванні будинків для престарілих квартирної типу (див. додаток 3) ті положення, що не обумовлені цим документом, приймаються згідно з нормами проектування сільських житлових будинків, допускаючи відхилення від них відповідно до завдання на проектування.

4.32. Площа літніх приміщень у будинках для престарілих квартирної типу не обмежується за умови додержання пункту 6.7 цих норм.

4.33. В квартирах для престарілих необхідно виділяти дві зони: житлову – одну-дві кімнати багатофункціонального призначення та господарсько-побутову-кухню, санітарний вузол (допускається су-
стр.9 ДБН 363-92

міжний), комори.

4.34. При блокованих будинках можлива організація одного-двох приміщень загального користування, в т.ч. – для пересувних форм обслуговування, загальною площею до 40 м².

4.35. Житлові будинки змішаної структури заселення можуть мати різні об'ємно-планувальні рішення – бути блокованими, блоковано-галерейними, секційними та ін.

4.36. У житлових будинках змішаної структури заселення необхідно функціонально відокремлювати групу квартир для престарілих.

4.37. Відповідно до завдання на проектування в будинках змішаної структури заселення можуть передбачатися різноманітні приміщення загального користування.

4.38. Сімейні будинки для престарілих розробляються за принципом проектування напівізолюваних квартир із виділенням трьох зон: сім'ї-підкувальника, престарілих і загального користування, враховуючи збереження принципів функціональної організації сільського житла.

Будинки з елементами обслуговування

4.39. У будинках для престарілих з елементами обслуговування необхідно виділяти такі зони: житлову, загального користування та господарську, що дозволяє здійснювати повсякденне та періодичне обслуговування престарілих.

Приблизний склад та площі приміщень наведені у додатку 4.

4.40. Житлові групи рекомендовано проектувати на 5 осіб.

Будинки з елементами обслуговування на 10 осіб рекомендується проектувати за принципом двоквартирного будинку, передбачаючи одне приміщення загального користування (або можливість об'єднання загальних кімнат) та спільні господарсько-побутові приміщення-паливну, сараї, майстерні та ін.

4.41. До будинків з елементами обслуговування рекомендується прибудовувати квартири для працівників системи соціального забезпечення й медичних закладів, у функції яких входить нагляд за престарілими.

Будинки-інтернати

4.42. Будинки-інтернати загального типу поділяються на:

- будинки-інтернати з первинним обслуговуванням;
- будинки-інтернати з обмеженим обслуговуванням;
- будинки-інтернати з розвиненим обслуговуванням (див. додаток 3).

4.43. Будинки-інтернати можуть бути сезонного типу і використовуватись влітку як бази та будинки відпочинку, пансіонати, табори для молоді (можливе їх розширення до 40% місткості за рахунок літніх спальних корпусів).

Примітка. Протипожежний захист будівель необхідно передбачати із врахуванням збільшення кількості місць влітку.

4.44. Житлові та обслуговуючі приміщення будинків-інтернатів об'єднуються у такі функціональні групи:

- житлову (спальні приміщення);
- вестибюльно-адміністративну;

- лікувально-профілактичну;
- клубну (у т.ч. майстерні працетерапії);
- приготування та приймання їжі;
- господарську.

4.45. Спальні кімнати разом із необхідними обслуговуючими та допоміжними приміщеннями слід об'єднувати в житлові групи по
стр.10 ДБН 363-92

5 і 10 місць у кожній.

4.46. У житлових групах необхідно передбачати житлові кімнати на одну та дві особи, включаючи кімнати для подружніх та родинних пар. (Допускається проектування двокімнатних номерів для розселення подружніх або родинних пар).

4.47. Відповідно до завдання на проектування в будинках-інтернатах з розвиненим обслуговуванням можливо передбачати розміщення невеликої кількості інвалідів, які пересуваються на кріслах-колясках і можуть частково себе обслуговувати.

Всі параметри та обладнання приміщень для таких інвалідів приймаються за відповідними нормами.

4.48. Розміри спалень визначаються виходячи з таких умов:

- відстань між короткою стороною ліжка та зовнішньою стіною з вікном - 50 см;
- відстань між довгою стороною ліжка та зовнішньою стіною з вікном - 98 см;
- відстань між довгими сторонами ліжок - 90 см;
- відстань між ліжком та шафою з розпашними дверима - 100 см, розсувними - 70 см.

У кімнатах для немічних ліжка слід розташовувати паралельно до стін з вікнами, при цьому відстань між однією з коротких сторін ліжка та стіною повинна бути не менше 130 см.

4.49. При спальних кімнатах слід передбачати санітарні вузли з вмивальником, унітазом і душем з душовим піддоном, що обладнується стаціонарною сіткою та сіткою з гнучким шлангом. На висоті 0,15 м над краєм піддону слід встановлювати додатковий кронштейн для кріплення душової сітки.

4.50. Вхід у санітарний вузол здійснюється через передпокій, в якому слід розміщувати вбудовані шафи для одягу персонально для кожного мешканця глибиною та шириною не менше 0,6 м на одне місце, а також вішалку для верхнього одягу. У разі відсутності передпокоїв вбудовані шафи розміщують у спальнях.

4.51. Площу спальних приміщень слід приймати за табл. 5.

Т а б л и ц я 5

Приміщення	Мінімальна площа приміщень, м ²	
	із санвузлом	без санвузла

Житлові (спальні)

кімнати

на 1 особу 12+6* 14

на 2 особи 16+6* 18

Двокімнатний номер 9+12+6* -

Примітка. Допускається влаштування одного санвузла на дві спальні кімнати.

* 6м² - санітарний вузол з передпокоем

Т а б л и ц я 6

Приміщення	Площа, м ²	Розрахункова кількість
------------	-----------------------	------------------------

Кімната відпочинку (хол, світлова кишеня)	1м ² на одне місце, але не менше 15	Одна кімната на 15-20 осіб
---	--	----------------------------

Продовження таблиці 6

Кімната приймання їжі* (для будинку інвалідів з первинним та обмеженим обслуговуванням) з електроплитою, мийкою, 2 холодильниками, робочим столом, навісними шафами-поліцями, столом для приймання їжі	8	Одна на 10 осіб
Приміщення для побутових потреб з мийкою, трапом, сушильною шафою, прасувальною дошкою, ємкостями для брудної білизни та шафою для прибирального знаряддя	8-10	Одне приміщення на 15-20 осіб
Ванна кімната (ванна з душем, вмивальник, ванна для ніг з плоским дном, біде, трап із прямим відводом, ліжко, тумбочка, вішалка)	6-8	Одна на 10 осіб
Душова кабіна з місцем для роздягання	4	Одна на 5 осіб (за відсутності санвузлів при спальнях)

4.52.. Склад та площі загальних приміщень житлових груп приймаються за табл. 6.

4.53. Площу приміщень для кліматотерапії (веранд, терас, балконів) слід приймати з розрахунку 0,6м² на одне місце в будинку для престарілих.

Спальні кімнати будинків-інтернатів, що проектується для III та IV кліматичних районів, повинні мати лоджії або балкони. В II кліматичному районі лоджії та балкони можна передбачати відповідно до місцевих умов.

4.54. Площі вестибюлю та адміністративних приміщень необхідно приймати згідно з табл.7.

4.55. У вестибюлях слід передбачати зони відпочинку та очікування, місця для встановлення кіосків для пересувних форм торгівлі й побутового обслуговування, а також телефону.

4.56. Біля вестибюля слід передбачати гардеробні для верхнього одягу мешканців і персоналу, а також місце для зберігання прогулянкових крісел-колясок (переважно-на веранді).

4.57. Склад - площі медичних приміщень слід приймати згідно з табл.8.

4.58. Палати ізолятора повинні бути непрохідними. Медична кімната повинна мати відокремлений вихід у коридор, розміщуватись суміжно з однією із палат ізолятора; між ними рекомендується робити засклений отвір на висоті 1,2 м від рівня підлоги.

* Допускається згідно із завданням на проектування

Т а б л и ц я 7

Назва приміщень	Площа приміщень, м ² , при місткості БІ			
	з первинним та обме- женим обслуговуванням		з розвиненим обслуговуванням	
	5 - 10	15 - 20	15 - 30	50
Вестибюль-хол	15	20	20	30
Кабінет директора	-	-	-	12
Кімната персоналу	8	12	12	12
Канцелярія, відділ кадрів, бухгалте- рія, каса	-	-	8	12
Гардероб персоналу з індивідуальними шафами	-	6	8	12
Вбиральня при вестибюлі	Один унітаз із вмивальником у шлюзі			
Веранда-тамбур	На розсуд проектувальників			

Т а б л и ц я 8

Назва приміщень	Площа приміщень, м ² , при місткості БІ		
	з обмеженим обслуговуванням		з розвиненим обслуговуванням
	15 - 20	15 - 30	50
Медична кімната	6	8	8
Процедурний кабінет	6	8	8+6
Ізолятор: шлюз, палата, туалет	12	16	16+4 (2x8)
Технічне приміщення	-	-	2
Душова	-	-	на 1 сітку
Місце для каталок	-	2	2
Приміщення для тимчасового збері- гання трупів	Згідно із завданням на проектування		

Примітки. 1. У будинках-інтернатах місткістю до 15 осіб включно рекомендується одну із спальних кімнат розташовувати біля мед-пункту, щоб при необхідності використовувати її як ізолятор. При цьому окремий ізолятор можна не передбачати.

2. У будинках-інтернатах місткістю 25 осіб і більше ізолятор повинен мати самостійний вихід назовні.

4.59. Площу клубних приміщень слід приймати за табл. 9.

4.60. У будинках-інтернатах індивідуальне приготування їжі не передбачається.

4.61. Будинки-інтернати з первинним та обмеженим обслуговуванням повинні, як правило, проектуватись із розрахунком на привізну їжу із закладів громадського харчування, що розташовані поблизу.

Т а б л и ц я 9

Назва приміщень	Площа приміщень, м2, при місткості БІ			
	з первинним та обмеже-		з розвиненим	
	ним обслуговуванням		обслуговуванням	
	5-10	15-20	15 - 30	50
Загальна (клубна)				
кімната	20-25*	30-40*	30-40	60
Бібліотека-читальня	-	-	12	15
Гурткова**	-	15	15	15x2
Комора для інвентаря	4	6	6	8

При цьому в житлових групах передбачається приміщення для підігріву та приймання їжі (див.табл.6).

4.62. Кількість місць в обідньому (або в сполученому обідньо-му та клубному) залі слід проектувати із розрахунку забезпечення харчування мешканців в одну зміну.

4.63. Склад і площу приміщень харчоблоку слід приймати за табл.10.

* Загальну кімнату можна об'єднати з обіднім залом

** Можливе об'єднання гурткових із кімнатами відпочинку в житлових групах або з майстернями працетерапій.

Т а б л и ц я 10

Назва приміщень	Площа приміщень, м2, при місткості БІ			
	з первинним та обмеже-		з розвиненим	
	ним обслуговуванням		обслуговуванням	
	5-10	15-20	15 - 30	50
Обідній зал	1,4 м2 на одне місце в залі			
Роздавальна	-	4	4	6
Кухня-доготовувальна	18	18	-	-
Гарячий цех	-	-	14	16
Холодний цех	-	-	6	6
Приміщення для різання хліба	-	-	-	2
М'ясний, рибний, овочевий цехи	-	-	6	10
Мийна столового посуду	6	8	8	8
Комора для добового запасу продуктів	2	2	3	4
Холодильні та морозильні камери, або холодильники	2	4	4	6
Комора для сухих продуктів	2	2	2	2
Комора для овочів	-	2	2	4
Комора для зберігання білизни та інвентаря	2 шафи 0,6x0,6	2	2	3
Комора та мийна тари	-	-	3	4

Продовження таблиці 10				
Завантажувальна	-	-	-	6
Гардеробні, душові, санітарні вузли для персоналу	2	4	6	8
Приміщення для збе- рігання та миття мармитних візків	-	-	2	4

Примітка. Якщо обідній зал поєднують із загальною кімнатою, площу останньої необхідно збільшувати на 0,25 м² на одне місце.

4.64. Ширину проходів у залах слід приймати не меншою ніж ука-
зано у табл.11.

Т а б л и ц я 11

Проходи	Ширина, м
Головний	1,35
Для проходу до окремих місць	0,7

Примітки. 1. Ширина проходів визначається між спинками стільців (при відстані від спинки стільця до краю стола - 0,5 м), між віль-
ними сторонами (кутами) столів або між спинками стільців та віль-
ними сторонами (кутами) столів.

2. Проходи повинні забезпечувати евакуацію людей із їдальні.

4.65. В їдальні біля входу або в коридорі біля неї слід передба-
чати встановлення рукомийників і сушарок для рук, зберігаючи не-
обхідну ширину проходів.

4.66. У III та IV кліматичних районах біля їдальні необхідно
влаштувати терасу площею 0,8 від площі обіднього залу для
влаштування на ній літньої їдальні.

4.67. З харчоблоку необхідно передбачати самостійний вихід на-
зовні.

4.68. Обідній зал та гарячий і холодний цехи, а також мийну
посуду необхідно розташовувати в одному рівні.

4.69. Виробничі цехи їдальні допускається розмішувати в одному
приміщенні.

4.70. Мийні кухонного посуду, тари напівфабрикатів і столового
посуду допускається розмішувати в одному приміщенні, відокремлю-
ючи їх бар'єрами висотою 1,6 м.

Необхідно передбачати встановлення машин для миття посуду.

4.71. Комори для продуктів не повинні бути прохідними.

Комори для продуктів і холодильні камери не повинні розмішува-
тись під мийними, санітарними вузлами та виробничими приміщеннями
з трапами.

Холодильні камери не повинні розмішуватись поручь, над або під
приміщеннями котельних, бойлерних і душових.

4.72. У кухнях і гарячих цехах слід передбачати встановлення
електричного обладнання, у т.ч. - печей СВЧ.

Для вертикального транспортування їжі передбачається влашту-
вати вантажні підйомники.

4.73. Ліфти для виробничих потреб харчоблоків необхідно проєк-
тувати згідно з розділом будівельних норм на проєктування підпри-
ємств громадського харчування.

4.74. Площі господарських приміщень необхідно приймати за
табл.12.

Т а б л и ц я 12

Назва приміщень	Площа приміщень, м2, при місткості ВІ			
	з первинним та обмеже-		з розвиненим	
	ним обслуговуванням		обслуговуванням	
	5-10	15-20	15 - 30	50
Приміщення для зберігання білизни	2	6	8	12
Комора для брудної білизни	2	4	4	6
Комора для сезонного одягу та взуття	8	12	14	18
Комора для інвентаря та меблів*	6	12	14	18
Комори для власних речей	10	14	16	18
Господарський склад*	6	12	14	18
Овочесховище, картоплесховище, фруктосховище	За розрахунком			
Майстерні з ремонту обладнання на інвентаря	6	8	10	12
Комори для садово-огороднього інвентаря	4	6	6	8
Склад палива*	За розрахунком			

Примітка. Комори необхідно обладнувати стелажми, полицями та штангами-вішалками.

Т а б л и ц я 13

Назва приміщень	Площа приміщень, м2, при місткості ВІ			
	з первинним та обмеже-		з розвиненим	
	ним обслуговуванням		обслуговуванням	
	5-10	15-20	15 - 30	50
Пральня	5	8	8	12
Прасувальня	-	-	4	6

* Ці приміщення рекомендується розміщувати у надвірних господарських прибудовах.

4.76. Не допускається розміщувати входи в приміщення пральні навпроти входів у приміщення харчоблоку або спалень.

4.77. Стіни приміщень пральні слід облицьовувати керамічною плиткою на висоту 1.5 м.

4.78. Склад і площі приміщень котельних, пралень, гаражів, а також овочесховищ, льодовень і теплиць для обслуговування будинків-інтернатів слід визначати за розрахунком, виходячи із місткості інтернатів та місцевих умов. Ці споруди, запроектовані за відповідними нормами, необхідно розташовувати в господарській зоні інтернату або в комунально-складській зоні села.

5. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

5.1. У всіх типів житлових будинків для престарілих необхідно передбачати спорудження систем господарсько-питного водопроводу, каналізації, теплопостачання, гарячого водопостачання, електропостачання та слабкострумкових пристроїв.

5.2. Інженерний благоустрій може вирішуватись з урахуванням підключення до централізованих загальноселищних мереж або автономно на одну або групу будівель.

5.3. Санітарно-технічні та електротехнічні пристрої, що не обумовлені цими нормами, слід проектувати за діючими нормами відповідних будинків і приміщень.

5.4. Теплопостачання, опалення, вентиляцію та кондиціювання повітря в будинках для престарілих слід проектувати відповідно до будівельних норм на проектування котельних установок, теплових мереж опалення, вентиляції та кондиціювання повітря, а також цих норм.

5.5. У приміщеннях будинків-інтернатів, за винятком санітарних вузлів, складських та інших підсобних приміщень, слід передбачати скриту прокладку трубопроводів, електричних і слабкострумкових мереж.

5.6. Розрахункову температуру та кратність повітрообміну для проектування опалення в приміщеннях для престарілих слід приймати згідно з табл.14.

5.7. Граничну температуру теплоносія в системах опалення слід приймати 85 град.С.

5.8. Середня температура поверхні опалювальних пристроїв (враховуючи печі), повинна бути не вище 85 град.С.

При проектуванні систем опалення необхідно передбачати можливість їх пофасадного регулювання та підключення.

5.9. Нагрівальні пристрої в шафах для сушіння одягу та сушарки для рушників повинні приєднуватись до системи гарячого водопостачання.

5.10. Для одноповерхових будинків-інтернатів місткістю до 15 осіб слід розробляти варіант пічного опалення, керуючись вимогами СНиП 2.04.05-86.

5.11. Господарські та побутові будівлі, в т.ч. ті, що розташовуються в цокольному та підвальному поверхах будинків для престарілих, проектуються не опалюваними.

5.12. У житлових будинках для престарілих квартирному типу та в будинках з елементами обслуговування вентиляційна система проектується за нормами, передбаченими для житлових будинків.

5.13. У спальних кімнатах передбачається природна вентиляція.

Примітка. Для спальних кімнат, що проектується для ІУ кліматичного району, допускається передбачати витяжну вентиляцію з механічним збудником.

5.14. Видалення повітря із спальних кімнат, що мають поруч санітарні вузли, слід передбачати через санітарні вузли.

5.15. Видалення повітря з шафи для сушіння одягу слід передбачати в об'ємі 10 м³/год.

5.16. У медичних приміщеннях повинні бути самостійні витяжні канали.

5.17. У житлових будинках для престарілих квартирному типу допускається використання газу за умов додержання норм, передбачених для житлових будинків. В інших типах будинків застосовувати газ допускається тільки в котельних установках, які обслуговуються спецперсоналом.

Т а б л и ц я 14

Назва приміщень	Розрахункова температура повітря, град.С	Кратність повітрообміну за годину	
		Доплив	Відток
Спальні кімнати	20	-	1
Спальні кімнати з санвузлом	20	2	2,1
Загальні кімнати денного перебування	18	-	2
Палати ізолятора	20	2	2,1
Медичні приміщення	20	2	3
Службово-побутові приміщення	18	-	1
Вестибюль	16	-	-
Комори для білизни та інвентаря	16	-	1,5
Пральні	18	5	5
Прасувальні	16	5	5
Душові, кабінки особистої гігієни	25	3	5
Вбиральні, вмивальники для хворих	20	-	50м3 на 1 унітаз та 20м3 на 1 пісуар
Приміщення тимчасового зберігання трупів	2	-	3
Теплі переходи	15	-	-
Кухня	15	-	За розрахунком
Приміщення їдальні	Згідно з будівельними нормами на проектування підприємств громадського харчування.		

Примітки.1. При розміщенні підсобних приміщень харчоблоку (білизняні, душові та інш.) у підвальних поверхах повітрообмін необхідно збільшувати на одну кратність.

2. У холодильних камерах зберігання овочів і фруктів повинно передбачатись: доплив - з механічним збудником, відтік - з природним збудником.

5.18. Електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення закладів для престарілих необхідно проектувати згідно з вимогами розділу будівельних норм на проектування електрообладнання громадських будівель масового будівництва та правил улаштування електроприладів, а також вимог цих норм.

5.19. У палатах ізолятора та в процедурному кабінеті необхідно передбачати джерела ультрафіолетового випромінювання.

5.20. Установку штепсельних розеток слід передбачати в таких приміщеннях: вестибюль, роздягальня, загальна кімната, спальні (за кількістю ліжок), медична кімната, процедурний кабінет, передпокій ізолятора, кабінет завідуючого, кімната персоналу, коридори, майстерні, прасувальні, приміщення харчоблоку (крім комор і приміщень з вологими процесами).

5.21. У спальнях і палатах ізолятора слід передбачати пристрої для чергового (нічного) освітлення, що приєднані до мережі аварійного освітлення.

5.22. Улаштування аварійного освітлення для евакуації людей слід передбачати в загальних кімнатах, вестибюлях і гардеробних, на сходах, коридорах, холах та їдальнях.

5.23. Зовнішнє освітлення території слід проектувати згідно з вимогами "Инструкции по проектированию наружного освещения городов, поселков городского типа и сельских населенных мест".

5.24. В будинках-інтернатах рекомендується передбачати установку електричних годинників. Годинники слід встановлювати в вестибюлях, загальних кімнатах та їдальнях.

5.25. У будинках-інтернатах слід передбачати:

- радіоточки (радіотрансляційної мережі) - у загальних кімнатах, спальнях (за кількістю ліжок), медичних кімнатах, ізоляторі, кабінетах завідуючого, персоналу, на застеленій веранді, в майстернях та їдальні;
- телефони - у вестибюлі, кабінеті завідуючого (у кімнаті персоналу), медичній кімнаті;
- телеантени або телевізійні кабельні лінії для приєднання до телевізорів - у вестибюлях, загальних кімнатах, їдальнях, спальнях;
- кнопки - біля всіх зовнішніх входних дверей з електродзвінками.

У кабінеті туалету необхідно передбачати встановлення кнопки дзвінка, якою можна користуватись з унітазу або від дверей. Електричний дзвінок слід розміщувати в кімнаті чергового або в приміщенні загального користування.

Рекомендується передбачати палатну сигналізацію для виклику персоналу.

5.26. Захист від блискавок необхідно проектувати згідно з вказівками з проектування та налагодження захисту будівель і споруд від блискавок.

6. ПРОТИПОЖЕЖНІ ВИМОГИ

6.1. При проектуванні будинків для престарілих квартирних типу та будинків з елементами обслуговування слід керуватися протипожежними вимогами, що ставляться до житлових будинків.

6.2. При проектуванні будинків-інтернатів слід керуватися протипожежними вимогами, що ставляться до відповідних приміщень громадських будинків і цими нормами.

6.3. Земельні ділянки будинків-інтернатів слід розташовувати в радіусі обслуговування пожежних депо або пожежостів на відстані від них не більше 3 км.

6.4. Навколо будівель будинків-інтернатів необхідно передбачати проїзди для пожежних машин на відстані не менше 5 м і не більше 8 м від стін житлових корпусів, а для решти будинків - за протипожежними нормами.

6.5. Витрати води для зовнішнього пожежогасіння слід приймати згідно з вимогами СНиП [2.04.02-84](#).

6.6. Будинки-інтернати повинні бути не нижче другого ступеня вогнетривкості.

Ступінь вогнетривкості будинків з прибудовами, що не опалюються, слід приймати за ступенем вогнетривкості частини будинку, що опалюється.

6.7. Площа поверху між протипожежними стінами 1-го типу залежно від ступеня вогнетривкості й кількості поверхів будинків повинна бути не більше наведеної в табл.15.

6.8. Житлові корпуси будинків для престарілих повинні відкремлюватися від будинків іншого призначення протипожежними стінами 2-го типу.

6.9. Перепади рівнів підлог у виробничих приміщеннях та залах

ідалень не допускаються.

6.10. Огороджуючі конструкції переходів між будинками (корпусами) повинні мати межу вогнетривкості, що відповідає основному будинку (корпусу). Пішохідні та комунікаційні тунелі слід проектувати з негорючих матеріалів. Стіни будинків-інтернатів у місцях приєднання до них тунелів та переходів слід передбачати з негорючих матеріалів з межею вогнетривкості 2 години; двері в отворах цих стін, що ведуть до переходів і тунелів повинні бути протипожежними 2-го типу.

Т а б л и ц я 15

Ступінь вогнетривкості будинків	Площа поверху між протипожежними стінами будинків, м ²		

	одноповерхових	двоповерхових	триповерхових

I	6000	5000	5000
II	6000	4000	4000

Примітки. 1. При наявності автоматичного пожежегасіння площа поверху між протипожежними стінами може бути збільшена не більше ніж удвічі.

2. Площу поверху між протипожежними стінами одноповерхових будинків з двоповерховою частиною, що займає менше 15% площі забудови будинків, слід приймати як для одноповерхових будинків.

3. Ступінь вогнетривкості прибудованих до будинку навісів, піддашків, терас, а також службових та інших будинків і споруд, що відділені протипожежними стінами, допускається приймати нижчого ступеня вогнетривкості, ніж вогнетривкість будинку.

6.11. Внутрішні несучі стіни та перегородки, що відокремлюють житлові блоки від інших груп приміщень, повинні мати межу вогнетривкості не менше 0,5 години та нульову межу розповсюдження вогню.

6.12. Двері приміщень, де розташовані газові прилади, повинні відкриватись назовні.

6.13. Найбільша відстань від дверей спалень, їдалень і загальних кімнат до сходової клітки або виходу назовні з будівлі повинна бути 20 м.

6.14. З кожного поверху будинку-інтернату слід передбачати не менше двох евакуаційних виходів.

6.15. Використання зовнішніх пожежних сходів для евакуації мешканців будинків для престарілих забороняється.

6.16. Допускається влаштування відкритих сходів (без огорожуючих внутрішніх стін та перегородок) з вестибюля на другий поверх, якщо стіни та перекриття вестибюля зроблені з негорючих матеріалів з межею вогнетривкості не менше 0,75 години, а приміщення вестибюлів відокремлені від коридорів перегородками з дверима. Відкритих сходів у будинках допускається передбачати не більше 50%.

Сходові клітки і ліфтові холи повинні бути відокремлені від приміщень будь-якого призначення та коридорів дверима з ущільненням в притворах, що обладнані закривачами.

6.17. З кожної сходової клітки повинно бути передбачено вихід безпосередньо назовні, а з однієї - через вестибюль.

Сходові клітки для евакуації людей повинні мати природне освітлення.

6.18. Гвинтові, криволінійні, а також забіжні сходи на шляхах евакуації забороняються.

6.19. Технічні, підвальні та цокольні слід розділяти протипожежними перегородками 1-го типу на відсіки площею не більше 500 м². У технічних підпіллях двері в протипожежних перегородках можуть бути важко-горючими з ущільненням у стулках.

Перегородки, що відділяють технічний коридор підвальних і цокольних поверхів від решти приміщень, повинні бути протипожежними 1-го типу.

6.20. У зовнішніх стінах підвалів повинні передбачатись вікна розміром 1,2х0,9м з прямками з розрахунку не менше одного вікна на 200 м² площі підвалу, але й не менше двох.

6.21. З підвальних і цокольних поверхів необхідно передбачати виходи безпосередньо назовні. Сполучення підвальних і цокольних поверхів з першим поверхом повинно здійснюватись по самостійних сходових клітках з виходом в них через тамбур-шлюз із двома дверима, що самі зачиняються. Розміщення цих сходів у межах ліфтових холів не допускається.

6.22. Сполучення шахт ліфтів та сходових кліток з підвалами не допускається.

Межі вогнетривкості та поширення вогню для конструкцій галерей у галерейних будинках повинні відповідати показникам, що прийняті для перекриттів.

6.23. Застосування горючих облицювальних матеріалів і матеріалів, що виділяють при горінні токсичні речовини, а також килимових покриттів на шляхах евакуації (сходових клітках, коридорах, пішохідних тунелях, вестибюлях, холах), а також в їдальнях та актових залах не допускається.

6.24. Огорожі комунікаційних ніш повинні бути протипожежними 1-го типу.

6.25. Сонцезахисні пристрої у будинках-інтернатах повинні бути з негорючих матеріалів.

Огорожа лоджій і балконів у будинках висотою три поверхи й більше повинна виконуватись з негорючих матеріалів (за винятком конструкцій засклення).

6.26. На дахах будинків-інтернатів висотою 10 м і більше слід передбачати негорючі огорожі висотою не менше 0,6 м (на плоских покрівлях - не менше 0,9 м).

6.27. Використання аміачних холодильних установок у будинках для престарілих не допускається.

6.28. У лікувально-виробничих майстернях при будинках для престарілих забороняється використовувати вибухонебезпечні речовини та матеріали.

6.29. У будинках-інтернатах для престарілих автоматичною пожежною сигналізацією повинні бути обладнані всі приміщення (за винятком приміщень з вологими процесами).

ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

ПРЕСТАРІЛІ (ОСОБИ ПОХИЛОГО ВІКУ) - всі особи пенсійного віку (жінки - з 55 років, чоловіки - з 60 років).

СІМ'Я - група (починаючи з двох осіб) людей, які живуть разом і пов'язані родинними зв'язками.

Терміни, що характеризують фізичний стан престарілих:

ПРАКТИЧНО ЗДОРОВІ - престарілі, які здатні до самообслуговування і беруть повноцінну участь у трудовому житті родини та суспільства;

НАПІВПРАЦЕЗДАТНІ - особи, які здатні до повсякденного самообслуговування, періодичної трудової діяльності, але потребують епізодичної допомоги при виконанні трудомістких робіт;

НЕМІЧНІ - престарілі, які здатні до часткового самообслуговування, потребують постійного нагляду та регулярної медичної допомоги; зрідка можуть виконувати неважку працю.

БУДИНОК ПРЕСТАРІЛИХ (скорочено - БП) - будино, призначений для тимчасового або постійного перебування престарілих.

БУДИНОК-ІНТЕРНАТ (скорочено - БІ) - установа соціального забезпечення для престарілих, які не потребують стаціонарного лікування та не мають родичів, котрі згідно з законом зобов'язанні їх утримувати. За обсягом та рівнем стаціонарних послуг вони поділяються на будинки-інтернати з первинним, обмеженим та розвиненим обслуговуванням.

БУДИНКИ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ (БЕО) - відомчі житлові будинки (типу гуртожитків) для сумісного перебування невеликої кількості престарілих - одна-дві житлові групи по 5 осіб. Принцип організації БЕО - самообслуговування, посиljena взаємодопомога, повсякденна допомога обслуговуючого персоналу (приготування їжі - на місці або привізне, прибирання, прання), періодичне громадське обслуговування пересувного типу.

Тип будинку - одно-двоквартирні будинки з розширеним складом приміщень.

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ ЗМІШАНОЇ СТРУКТУРИ ЗАСЕДЕННЯ - комбінації груп квартир для престарілих і груп квартир для інших категорій сімей (одиначки передпенсійного віку, неповні сім'ї, сім'ї спеціалістів та інш. - тобто соціальні групи людей, що не мають розвиненого підсобного господарства і тяжіють до мешкання в упорядкованому комунальному житловому фонді).

Типи будинків - блоковані, блоковано-галерейні, секційні і т.п.

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ ДЛЯ РОДИННИХ СІМЕЙ - тип садибного житлового будинку складної планувальної структури, що дозволяє просторово виділяти функціональні групи приміщень сумісного та роздільного використання груп (членів), які складають великі, складні сім'ї з кількох поколінь.

РОДИННИЙ БУДИНОК ПРЕСТАРІЛИХ - житло для престарілих малої місткості (до 5 осіб), де нагляд за престарілими здійснює сім'я-піклувальник.

Тип будинку - житловий будинок для родинних сімей.

ЖИТЛОВА ГРУППА (ЖИТЛОВИЙ БЛОК) - група житлових (спальних) кімнат, об'єднаних підсобними приміщеннями загального користування.

ФАП - фельдшерсько-акушерський пункт.

Д О Д А Т О К 2
Довідковий

ПРАВИЛА ПІДРАХУНКУ ПЛОЩІ, ОБ'ЄМІВ ТА
КІЛЬКОСТІ ПОВЕРХІВ

1. Площі квартирних будинків визначаються за правилами, наведеними в ДБН [79-92](#) "Житлові будинки для індивідуальних забудовників України".

2. Житлову площу БІ та БЕО слід визначати як суму площ спальних (житлових) кімнат.

3. Площа приміщень загального користування - сума площ приміщень денного перебування престарілих: загальних кімнат, холів, кімнат відпочинку, залу їдальні, клубних приміщень, кімнат для лікувально-трудової діяльності.

4. Підсобна площа - площа усіх підсобних і обслуговуючих приміщень (коридори, санвузли, приміщення вестибюльно-адміністративної, лікувально-профілактичної, господарської та ін. груп), що розміщені в об'ємі капітальних стін за винятком приміщень загального користування.

5. Площа літніх приміщень - сумарна площа балконів, лоджій, веранд і терас індивідуального та загального користування.

6. Загальна площа БІ(БЕО) - сума площ житлової, підсобної та приміщень загального користування.

Площі сходів, ліфтових та ін. шахт, горищ та господарського підпілля в загальну площу будинку не враховуються.

7. Площу приміщень будинків для престарілих слід визначати за їх розмірами, що вимірюються між опорядженими поверхнями стін і перегородок на рівні підлоги (не враховуючи плінтуси). При визначенні площі мансардного приміщення враховується частина площі цього приміщення з висотою від підлоги до виступаючих конструкцій стелі не менше 1,6 м.

8. Будівельний об'єм будинків для престарілих визначається як
+
сума будівельного об'єму вище позначки - 0,000 (надземна частина) та нижче цієї позначки (підземна частина).

Будівельний об'єм надземної частини будинку з горищем, що не опалюється, визначається множенням площі горизонтального перерізу по зовнішньому обводу будинку на рівні першого поверху вище цоколя на повну висоту будинку, що вимірюється від рівня чистої підлоги першого поверху до верхньої площини теплоізоляційного шару горищного перекриття; для плоских суміщених дахів до середньої позначки верху даху.

Будівельний об'єм підземної частини будинку визначається множенням площі горизонтального зрізу по зовнішньому обводу будинку на рівні першого поверху вище цоколя на висоту, виміряну від рівня чистої підлоги першого поверху до рівня підлоги підвалу або цокольного поверху.

Об'єм портиків під'їздів, літніх приміщень, що розміщуються поза габаритами будинку, в загальний об'єм будинку не враховуються.

9. Площа забудови будинку визначається як площа горизонтального перерізу по зовнішньому обводу будинку на рівні цоколя, враховуючи частини, що виступають. Площа під будинком, що стоїть на стовпах, а також проїзди під будинком зараховуються до площі забудови.

10. В загальну кількість поверхів будинку зараховуються всі надземні поверхи, в тому числі мансардний і цокольний, якщо верх перекриття останнього знаходиться вище середньої планувальної позначки землі не менше ніж на 2 м.

При різній кількості поверхів у різних частинах будинку, а та-

кож при розміщенні будинку на ділянці з ухилом, коли за рахунок ухилу збільшується кількість поверхів, площа визначається окремо для кожної частини будинку.

НОМЕНКЛАТУРА ЖИТЛА ДЛЯ РОЗСЕЛЕННЯ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ
СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ УКРАЇНИ

Типи житла	Сімейний стан престарілих	Фізичний стан престарілих	Місткість будинку
Житлові будинки квартирного типу			
Житлові будинки для родинних сімей	Складні сім'ї більше 4-х осіб, у т.ч. 1-2 престарілих	Працездатні, напівпрацездатні, немічні	4-8 осіб і більше
Одноквартирні індивідуальні будинки	Сім'ї престарілих, (одиначи)	Працездатні, напівпрацездатні	2-3 особи (1)
Блоковані житлові будинки	Одиначи, сім'ї престарілих	Працездатні, напівпрацездатні	6-8 осіб (12)
Житлові будинки змішаної структури	Одиначи, сім'ї престарілих; одиначи та сім'ї інших вікових категорій	Працездатні, напівпрацездатні, немічені	16-32 особи в т.ч. 4-8 престарілих
Житлові будинки з покімнатним заселенням, в т.ч. - сезонні			
Будинки для престарілих з елементами обслуговування	Одиначи, подружні або родинні пари	Напівпрацездатні, (працездатні, немічні)	5-10 осіб
Будинки-інтернати загального типу:			
- з первинним обслуговуванням	Одиначи, подружні або родинні пари	Напівпрацездатні, (немічні)	5-10 осіб
- з обмеженим обслуговуванням	Одиначи, подружні або родинні пари	Напівпрацездатні, немічні	5-20 осіб
- з розвиненим обслуговуванням	Одиначи, подружні або родинні пари	Немічні, напівпрацездатні	15-50 осіб

Примітка. В дужках вказані допустимі значення.

Д О Д А Т О К 4
Довідковий

ПРИМІРНИЙ СКЛАД ТА ПЛОЩІ ПРИМІЩЕНЬ
У БУДИНКАХ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Приміщення	Площа, м2	Примітки
Житлові кімнати:		
- на одну особу	10,0-12,0	
- на дві особи	14,0-18,0	
- для сімей з двох осіб	9,0+12,0	
- для сімей з трьох осіб	12,0+18,0	
вузли:*		
- туалет з рукомийником	1,5	
- санітарна кабіна (вмивальник, унітаз, душ)	3,0	
- ванна (ванна, унітаз, вмивальник)	4,0-4,5	
Вбудовані шафи (поза межами житлових кімнат)	не менше 0,5м2/особу	
Загальна кімната	10,0+2п	
Їдальня з вмивальником	7+0,05п (6,0)	В дужках вказана до- даткова площа при об'єднанні їдальні та загальної кімнати
Кухня:		
- при місцевому приго- туванні їжі	10,0+0,5п	
- при привізному харчуванні	9,0-12,0	
Комори для продуктів	2,0-4,0	
Кімната для праці з вбудованою шафою	12,0-15,0	Може входити до сладу господар- ських будівель
Комори	1,5п	
Пральня з місцем для прасування	4,0-5,0	Не обов'язково
Приміщення для пере- сувних форм обслуго- вування	8,0-10,0	Можливо виділення площі в передпокої або в загальній кімнаті
Кімната персоналу з санвузлом (при БЕО на 2 житлові групи)	8,0+1,2	При цілодобовому перебуванні - 12+1,2**

п Кількість осіб, що мешкають в БЕО

* Розраховуючи кількість санвузлів слід виходити з норм:
один умивальник та один унітаз на 2-3 особи: один душ
або ванна на 4-5 осіб, але не менше однієї ванни на БЕО.

В умовах реконструкції допускається влаштовувати туалети
загального користування на житлову групу.

** За відсутністю прибудованої квартири для персоналу.

З М І С Т

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	1
2. РОЗМІЩЕННЯ БУДИНКІВ, ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ	2
3. ОСВІТЛЕНІСТЬ ТА ІНСОЛЯЦІЯ	4
4. ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ	6
Загальні вимоги	6
Будинки квартирної типу	8
Будинки з елементами обслуговування	9
Будинки-інтернати	9
5. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ	16
6. ПРОТИПОЖЕЖНІ ВИМОГИ	18
Додаток 1. Довідковий. Терміни, визначення та скорочення	21
Додаток 2. Обов'язковий. Правила підрахунку площі, об'ємів та кількості поверхів	22
Додаток 3. Довідковий. Номенклатура житла для розселення осіб похилого віку сільської місцевості України	24
Додаток 4. Довідковий. Примірний склад та площі приміщень у будинках з елементами обслуговування.....	25